

Esca d'Inca

Lladrarà cada diumenge mentres li donin que menjar

Redacció y Administració C. de Mallorca n.º 1.

ESPAÑA: UNA PESSETA CUATRIMESTRE :: ESTRANJER: DUES IDEM. IDEM
PAGO PER ADELANTAT

El Caracter

No 's comparació novella, sino molt usada y ja estentissa, la que 's sol fer quant se tracta d'estudiar la sociologia d'un poble, el compararlo a un organisme anàlog als organismes vius, amb so sentit que tenen dins la Biologia, y encara que la comparança no resulti lo perfecta qu' el rigor lògich reclama, tota volta qu' els organismes naturals estant constituits per parts continues y adherents, y els organismes socials se formen de parts discretes, es simil no deixa de ser llegendim sempre qu' el mirem desde el punt de vista de l'analogia y no de l'identitat.

Clar es, que si els individuos tenen esperit, y per tant caràcter, els pobles, les colectivitats, tendran un segell caracteristic, un modo d'esser original, y l'Ethologia de las regions será una ciencia qu' ens donará condensats els tipos colectius, amb ses notes propies, com ens dona les individuals.

Dues series d'elements, s'han de tenir en conta per ferse carrech del caracter; uns, rebuts per l'herencia dels antepassats, inconscients, factors innats que podrian dir, y altres, deguts a les influencies externes, produides por tot quant ens arriba de defora, que son els factors conscients y que a la llarga fan el caracter manllevat.

Les influencies hereditaries, historiques, son les que realment constitueixen el producte abstracte: caracter etnològich. Axí veim, que tots els pobles han encarnat les seves cualitats amb un ser ti-

pich, real o inmaginat. Els gregs tenian Visés, els italians el Dante, els inglesos en Robinson, els castellans D. Quijote.

Quant els pobles no han tengut importancia universal y no ha fet falta qu' un ingeni los dibuixás el tipo en un obra mèstra, o bé quant la seva esfera d'acció, ha estat compresa dins l'esfera d'un radi major, en lloch del personatge creat, de la figura simbòlica, ha vengut la fórmula, l'adagi, el refran espressiu de la fisonomia d'aquella regió secundari. Per lo que toca a Mallorca tothom la sap: *axuxí ho trobam y axuxí ho dexarem*; que ja vé apuntada juntament amb les sis virtuts, que a n-el sitgle XVII atribuían a n-els mallorquins les dècimes dirigides al virrey D. Jeroni Agustí; y encara, que cal dir, qu' el poeta carregá la ma amb sa pintura, la veritat es, que la peresa mallorquina te fama ben estesa, y fins y tot se conta com de naturalesa diferent a la peresa en general.

L'esser pererós, es cualitat propia de tot pais que viu baig dels raigs del ardent sol meridiá; els pobles diligents son els de les boires y de les planures improductives, aquells qu' el seu cervell colectiu no pot plegarse y doblegarse p'els turons y comellars, per les enclètxes de les penyes y les esquerpes de les serres, aquells que tenen que forsa la mare terra per poder guanyarse el pa de cada dia, y a forsa de poca son poden sortir victoriosos amb la formidable lluyta per la vida. Com a consecuencia, ells podran durnos ventatja en adelants materials, ells pensarán més que nol-

tros, tendran més forsa que noltros, pero en quant a sentiments, a idees, a aspiracions, (encare que sigan en potencia,) no ens guanyaran may, perque nostres aptituts naturals son més propies per la creació, per l'idealisme.

¿Que val més esser diligent y viurer dins una perpetua grisor, sens ilusions qu'ens animin, ó esser pererosos y tenir la naturalesa reblida d'encants, disfrutant de la sonrienta primavera qu'alimenta nostro esperit y el se'n du a la regió dels insomnis y de les fantasies?

Aquí podriem contestar: bona es la peresa, pero, no tanta.

SIDORO.

Tardor

*Beu ab delit la terra assedegada
les gotes qu' anuncien la ruixada
que remorosa avança per l'espai;
y van caiguent les fulles primarenques
qu'el baf d'estiu va fer tornar groguenques
y ha arrebatat el vent ab son ventay.*

*Roba la nit més hores a l'aubada,
y n'enfila de perles de roada
rica joya a les fulles y a les flors;
que tant de la vesprada s'enamoren,
qu' al mirarla fugir, tristes l'anyoren
y els raigs primers del sol rebén ab plors.*

*Roega 'l llamp la penya qu' enlairada
aguayta 'l comellar, y la tronada
va l'eco rossegant p' el roquissar;
y el fort Mestral que desfermat bramula
novella lluita de titans simula
ab los arbres gegants del ausinar.*

*Ja no hi es l' au de dolça melodia
qu' els nostros horts, al vespre, convertia
en recons encantats del Paradís;
y pren cap aquí 'l tort llarga volada
cercant l' oliva per lo sol colrada
qu' al caure va estenent negre tapis.*

*¡Que lluny es ja l' estiu! Les oronelles
volaren mar endins.. fugint ab elles
somnia y flors, y gloses del segár!*

*Y sols al morí 'l jorn, acompassada,
ressona p' els camins llarga tonada
qu' entonen los qui vénen de vermar;*

*O p' els serrals pujantsen falagueres
revolten les corcades oliveres
les joves cullidores, y el paner
umplen del negre fruit qu' el cel nos dona
y qu' en ratjolí d' or dins la tafona
converteix, cantussant, el tafoner.*

*Es la tardor p' el camp, com per la vida
la vellesa honorable y endolcida
per los fruits del treball y el ben obrar.*

*¡Lo pler de la formiga qu' afanyada
ha treballat d' estiu, y l' hivernada
contenta y sens temors veu arribar!*

*¿Qué hi fa si ja p' els anys lo cap blanquetja,
si ardit y clar lo pensament llampetja
y fort encara y sa batega el cor?...*

*També a l' eura de fulla satinada
quant vé l' hivern l' abriga la nevada
y no per això's seca ni se mor!*

*¿Que hi fa si's pon el sol de nostra vida,
si ja un estel aguayta y ens convida
ab son llambreig puríssim a pujar?*

*¿Qué hi fa si nostra nau ja se decanta
de les platjes del mon, si nos encanta
la visió de Salem d' all á la mar?...*

*Bé's ver que la tardor no du corona
de flors brillans que duren una estona,
de roses y clavells o jesamins;*

*mes, té de semprevives la florida,
la flor de l'esperança, may marcida,
regada ab nostres plors p' els serafins.*

Joseph M.ª TOUS MAROTO

Tradicions populars mallorquines

S'aigo, es vent y sa vergonya (1)

Un dia aquests tres se toparen, y feren una conversa molt llargaruda.

Com s' hagueren de separar, varen dir:

—Mos hauriem de tornar veure qualque pich.

—Idó mirau, diu s'aigo: a mi sempre'm trobareu a n'es lloch mes baxos.

—Y a mi, diu es vent, sempre es segur trobar-me a sa fuia de poll o d'om.

—Y a mi, diu sa vergonya, no hu sé si me trobareu si mos separam, perque qui me pert una vegada, ja no'm torna trobar.

De cóm el rey en Jaume va

pendre 's catell d' Alaró (2)

¿Quin mallorquí hi ha que no haja vist may, d'aprop o de lluny, es castell d' Alaró

1 La'm contá mon amich y mestre, D. Tomás Forteza, al cel sia, que la sabia d'una dona de la ciutat de Mallorca.

2 M'ho contá mon amich coral En Pere Sampol y Ripoll, que com era atlotino y ja hu sentia contar a tot hom per Alaró.

ró, aquell puig aguyonat que guayta part demunt ets altres, coronat d'aquell penyal- lar soberch, altíssim, boyrós, moradench, sublim, com una torre colossal encastellada allá dalt per dominar Mallorca? Aquest penyal- lar se'n puja milenars de pams tayat a plom per tots es vens fora per sa banda de mestral, que sa cresta terrosa que munta des puig veynat, el tapa y s'estén per tot es tossal, reblert de pins, auzines y altre garriga, fent de peanya y catifa a la Mare de Deu del Refugi que just a sa cucuya hi té un santuari venerable, ahont pujen es devots y 'ls amichs de ses perspectives estupendes y des panorames sublimes. Idó aquest castell era des moros com vingué 'l rey En Jaume; y ja hu crech que 'ls ho volgué prendre.

¡Bo estava ell pera dexarloshi capllevar! Sobre tot, ja 'ls ha investits amb so seu eczêrcit pe'sa banda des camí que hi pujen, que no n'hi ha altre.

Es moros, que sempre atalayaven perque massa se veyen s'arruxada demunt, figurantse que'l s'avien de fer seu amb quatre grapades, ja son partits per avall per avall a capturar-lo.

Es contes els-e sortiren errats. Amb tot y dur tanta de fua, no'l pogueren fer recular una passa; foren ells que varen haver de recular perque no hi savien estar persones nades devant el rey En Jaume y es seu cavall si erá per batallar.

Aont les tingueren fort va ésser allá ont comensen es graons de s'escalonada, a miiján coster, d'un rost espantós. Idó per aquella empitada s'enfilava aquell cavall y hi dexá ses potes senyades qu'encar ara s'hi coneixen y prou...

Y aquell animalet per amunt y per amunt com un aucell; y el rey En Jaume, espasada ve y espasada va a dreta y esquerra; y caps de moro a l'ayre, y cossos xapats en creu, y sanch per llarch, que brufava aquelles penyes y s' herbey que s'hi congriava, qu'encara n'está clapat...

Si hi anau, y mirau arreu per devora aquelles potes senyades a sa penya, hi veureu un arbum, molt atepit, capletjat de vermey fosch. Qualsevol alaroner vos dirá qu'alló es de sa sanch des moros.

¿Qué me'n direu? Ell el rey en Jaume aná fentse sempre per amunt y per amunt, y els cristians, ja hu crech, derrera ell; y es moros, es qui no heren bocins o no redolavan rost avall malferits y calcigats des cristians, prengueren escalonada, y per amunt a tancar-se dins es castells; pero 'l rey En Jaume els anava tan aprop, que no'ls-e dexá tancar sa porta, y se'n hi entrá amb tots los seus.

Es pobres moros sols se pogueren escapar del rey En Jaume tirantse dalt-a-baix d'aquell penyal- lar. Per no ferse mal s'hi amollaren amb so cap dins una aufabia.

Figurauvos, en pega abaix, que s'ha- vien de fer moro y aufabia.

Es bocí més gros no era con s'oreya.

Antoni M.ª ALCOVER PBRE.

ALMOYNA

¿Veus allá aquell galant jove
Que s'en va tan satisfet?
L limosna li he demanada,
Y m' ha contestat riguent:

«Ni Deu ni Santa María:
Tot axò, com tú ja 's vey:
Pren aquest duro de plata,
Qu' á mí me sobran diners.»

Barataria aquest duro,
Que com que ses mans en crem,
Amb un cantò de pa d'ordi
Donat per amor de Deu. T. A.

Cuatro mots de veritat

Sr. Dr. d' Es Ca d' Inca.

Molt senyor meu: Ja que poques vegades he molestat es seu canet, avuy el me poria dexá per enviá dos mots de lletra a un amich meu, que s'es aficat en politica, vuy dí, en partits polítichs. Aquest amich no ho es d'are, sino d'altre temps, y com jo corr per altres aigos, en lloch d'anarhi personalment li enviaré vostro Ca qui, es segú, qu'hey será en quatre llongos y una fua.

Si V. me fa lloch a n'es seu animaló, li estará agrahidíssim son amich coral.

MOT I

Ja sé que 'm contestará lo que 'm deya altres vegades. Que jo no som més que un pobre demófilo, un ilusionat p'el bé comú; qu'el qui fa bé a n'el comú no 'n fa a ningú; que no som gens polítich y que no m'hi posás perque no 's el meu lloch. ¿Que 'm dirás que no es vé tot això amich Maquiavelo? Recordét d'aquella tempora- da qu'anavem a prende banys, y enrahonarem sobre si l'Esglesia se poria posá en política, y jo deya que si y tú deyes que no; quant te vaix preguntá ¿qué cosa es política? me respogueres: *El abuso de la fuerza*. Idó que vos pareix? Si no ho sabieu are ho sabeu, segons els Maquiavelos sa política es: *El abuso de la fuerza*.

Ja hu crech qu'en aquest cas l'Esglesia no poria ni deuria posarse en política, sino reprová en tota la forsa dels seus oradors l' abús de sa forsa bruta en totes les seves fatals consecuencias.

No homo, no y mil voltes no.

Política no es abús de forsa, ni discor- dia rencorosa, ni brega venjatívola, ni infladura avarienta. Política es sensillament: (1) s'art, es conjunt de retgles, es modo de governá bé un poble. Y en aquest sentit l'Esglesia pòt y deu posarse en política, cuant perillen sa relligió y bones costums, y no som jo que ho dich; es el mateix Pare Arcos, en el seu catecisme de doctrina cris- tiana (2) aprovat per l'autoridad compe- tent. Y derrera l'Esglesia hi poren y deven venir tots es neos y oscurantistes; tots es demófilos y pobres ilusionats pel bé comú com jo, valdament surtin tacats de brou de llanti o florits per s'humitat de sacristia.

1 Diccionari espanyol
2 Apendix

Tots poren y deven tenir interés en qu'el poble estiga ben governar; uns donant es vot, altres criant admósfera y moltes resant pare-nostros.

Queda, ido, provat lo que se volia demostrar; aixó: es que política no es abús de forsa, ni discordia, y que tots els beatos com jo, poren y deven, en benefici de sa Relligió y d'es poble, posarse en política.

Aixó es lo que tots vuy tenguen entés y sobre tot tú, amich meu, en ses meves joventuts y company en ses meves capbuytades.

MOT II

Avuy, benvolguts llegidors, si que teng una gran satisfacció. Avuy teng s'honor de presentarvos a D. Maquiavelo, elegit Batle por la sinceridad de las últimas elecciones. No vos cregueu qu' hage donat una passa, ni hage mogut un peu per esserhó. Ell está convensut, segons una expressió que vaix senti ab aquestes oreyes meves pecadores, que Batle vol dí, poch o menos, que taconé; pero ja hu sabeu: *los compromisos de la política... las exigencias del partido... las atenciones de los amigos...* l'han ginyat a sacrificar-se, y a fé el trist papé d' armarse ab s' ho garrot de mando. Además, considera necessari sa dualitat de partits per s'equilibri universal y per sa mútua fiscalisació. Per aixó creu haver fet molt bé, no admetre sa composura ab qu'el convidave es partit contrari.

Y aixó, amich Maquiavelo, has de sebre qu' es una de les teves moltes aberracions, perque si tú haguesses estodiat filosofia, o si a lo menos te recordasses de sa poca qu' estodiarem un temps, sabries allò de: *unum et ens, unum et bonum, unum et verum conventurtur*. Vol di aixó: que s'entidat y s'unidat y sa veritat y sa bondat van plegades. Vol di aixó: que quant xapen una poma ja no es una poma sino dos bossins de fruita, que se podreix y no s bona per menjá. Vol di aixó: qu'el poble xapat p' es partits no té vida social, se podreix moralmente, viu de s' estafa y de sa mentida; es un poble agonisant.

¿No saps lo que fé aquell Rey d'Aragó per matá de rel es comensament d'una conspiració que s' axecava contra ell? Los fé comparexe un derrera s'altre; degollá tots els revolucionaris, componguent de les seves testes aquella famosa campana que, sense batay, ressoná per tot el reyne.

Es que D. Pere no anave de partits. Manco li anave el Bon Jesus y ben clá que ho digué: tot reyne dividit, tot poble ahont hi hage partits será desolat; y tots saben que sa desolació vol di destrucció y ruína; y que sa destrucció moral es de més trascendencia que sa material.

Ala, idó, Maquiavelo, y tots el demás de sa comparsa a veure qu' hey deis.

Estau per Cristo ó estau contra Cristo. Si no estau per Cristo ni correspondencia vuy en voltros; y si sou cristians y estau y sabeu les seves ensenyances heu de conveni ab mi que tots es partidaris, p'el meiteix fet d' esser partidaris, y teni acepció de persones son inimichs de Cristo, con-

traris de la seva Esglesia, assot del poble, ruína de sa nació y ajudants de satanás.

Sant Pau parlant a n' els de Corinto, les reprová, com a llenguatge anticristiá, aquesta espresió: jo som d'en fulano y jo som d'en sutano.

Y encare dirás qu'es necessari per s'equilibri, per sa mútua fiscalisació sa dualitat o alternativa de partit? ¿No hi ha, per ventura, equilibri dins sa jerarquia eclesiástica? ¿No hi ha ses autoritats superiors, per judicar ses inferiors?... Y en quant a sa compostura, no l' has admesa perque no ets pare ni estimes el poble. Si jo fos Salamó o Governadó, donaria es mando en aquell qui donás se vare a n'el seu contrari abans que veure el poble políticament partionat.

Però ¿qu'es pot esperá d' un homo com tú que posa els Batles a sa mateixa categoria d'es taconés?

No, homo no, en tot el teu maquiavélisme ets qualque cosa més qu'un taconé. Ets una emanació de s Autoritat Divina; en nom d'Ella mandes y ordenes, y ets elegit y respectat. Lleva aixó, y de gat a gat no hi ha més que arpades. Pensa bé en lo que t' dich y veurás com aquest mot de veritat no mos fá perdre s'amistat.

Fins un altre dia.

DEMÓFILO

Sa Bufera.

CRONICÓ

Novembre de 1903.

Dia 6.—Varies senyores caritatives de Palma, tracten de fundar una sooietat baix el títol de «La Cuna», que tendrá per objecte tenir esment els nins de pit de families pobres, durant ses hores que llurs mares tenguen d'esser al trabay.—A Cauviá de resultes d'haver caigut un homo d'una pedrera, que tenia més de 40 pams, li vengué una hemorrágia cerebral morint dins breu temps, (a. c. s.)

—En el Congrés espanyol, el ministre d'Hisenda lletgeix un projecte de lley de protecció a sa marina mercant.—Un decret disposa que s'emplein en els Instituts sales d'estancia y estudi pera els alumnos; y un altre per arxius y biblioteques oficials.—A Barcelona els catalanistes fan un mitin de propaganda electoral.

—A Wiesbaden, celebren una detenguda entrevista el czar de Rusia y l'emperador d'Alemanya.

Dia 7.—En el port de Palma fondetgen varis barcos escoles italians.—A Mahó acaben de fer les proves del dich haguent dat bon resultat.

El ministre d'Instrucció pública declara que s'augmentará es sou a n'els mestres d'escola, y que desde el primer de Janer no n'hi haurá cap que cobri manco de 500 pessetes anyals.—El Suprem de Guerra y Marina, anula s'acort del Tribunal d'honor que proposava sa separació del Sr. Torres Cartas.

S'Estat de Panamá ha proclamat sa seva independéncia, haguense constituït un go-

vern provisional pera aguantar ses envestides de Colombia, sa seva metròpoli. Aquesta república protesta contra els Estats Units per la seva escandalosa intervenció en els asuntos de Panamá.

Dia 8.—Eleccions municipals. A moltes capitals, com Barcelona, Valencia, Zaragoza, Sevilla, Bilbao, Santander, Palma, etc, han guanyat els republicans. A moltes bandes, aquets, cometent molts de desordes principalment a Santander, ahont s'autoridad civil va haver de dar es mando a sa militar. A Madrid en lloch de vots aplegan firmes que, ab un mensatge de adhesió donarán a n'en Salmerón.—El senyor Arquebisbe de Burgos, envia a n'el president del Consey, un notable document demanantli qu'els poders públichs garantisin els actes del culto esterió y protesta molt cortesment de sa blanura qu'emplean ses autoritats ab aquells que perturban els drets dels catòlichs.

—Ab gran eczit se fa una operació quirúrgica a l'emperador Guiem.—A Djirch (Turquia) un incendi destrueix mes de 300 cases.

Dia 9.—En el Congrés els republicans parlen de ses eleccions d' ahir, mostrantse molts contents, y el Govern, segons diu el ministre de Governació, també está satisfet p' el triomf dels monárquichs.—A Valencia, els barbres que segueixen en Blasco y en Soriano es barayen p' els carrers, resultant un mort y alguns ferits.

—El Papa Pius X. celebra son primer Consistori y dirigeix una sentidíssima allocució. En éll son creats Cardenals Mons. Merry del Val y el Bisbe de Padua.—A Napolis se suicida el ministre d' Hisenda italiá.

Dia 10.—En el Congrés hi ha encarnat y blau; y croixits de camella per llarch.—A ses mines de Riotinto s' han declarat en vaga 7.000 obrers.

—Es partit realista francés que segueix al general espanyol D. Francisco de Borbón, duch d' Anjou, publica un manifest polítich.—El president dels Estats Units en so seu message al Congrés, anota sa conveniencia d' unir s' interés comercial de la seva república ab Cuba.

Dia 11.—En el Congrés parla en Maura y procura, sens conseguirho, aparexe com a perfet ministerial, perque s'ovació grandiosa que li fa sa majoria y sa significativa benevolencia que li ofereixen totes ses oposicions, inclús sa republicana, anuncien sa mort des Govern. Més tart en els passadisos de sa Cámara, se repetexen ses aclamacions dels conservadors, a n'en Maura y el proclamen quefe indiscutible.—Mor a Madrit s' Inspector de Camins e ilustre home de ciencia don Eduart Eche-garay.

—Altres pich crisis a Italia.

Dia 12.—Tots els periodichs conyenen en sa excepcional importancia de s' acte realitat ahir per casi tots els conservadors.—Se fan els escurinis de ses eleccions municipals, Vat-aquí un dato aprocsimatdes-resultat d' aquestes: Monárquichs, 3.800

republicans, 800; carlistes, 71; socialistes; 48; regionalistes e integristes, 30.

—Un telegrama diu que s' emperador Guiem va millorant.—A Santo Domingo triunfa sa revolució, proclamant president al senyor Jiménez.

Es CRONISTA.

Lladrades y moxonies

Ala, bons lectors, una pregunta: ¿D'hon surt s'origen d'anomenar el *Pont d'Inca*, en lo nom que té, qu'indica possessió de la ciutat d'Es Ca embarrat?

La festa y coranta-hores dedicades a Santa Maria la Major sortiren lluhidíssimes. Els tres canonges oradors, qu' anunciarem que predicarien, ho feren tant bé com ells solen y saben ferhó, distingintse p'el seu entusiasme a nostre Patrona, els germans canonges, Garaus, inspirats, sens dupte, amb el calor de la sang inquera que corre per les seves venes.

El fogarons varen esser molts y grossos. Una cosa hey va haver que caigué tort, y fonch el veure tapada la graciosa imatge de Santa Maria la Major, a causa d'haverhi posat el dosser brodat d'or. Encare qu' es de rúbrica en haverhi nostre Amo, qu'els altars estigan cuberts, l'amor dels inqueros a la Moreneta no enteu aquestes cerimonies.

Enterats de com havia estat aquesta variació, ens han assegurat que no se tornarà tapar el dia de la seva festa. Se costum fa lley.

Dimecres a vespre llempagá per llarg y plugué tira tira, y dijous demati aparegueren les montanyes de la serralada de Lluch carregades de neu, y casi tot el día aná sorré y plorinyós. Aixó fonch causa que sa fira de nostre dijous *Bo* tornás aná a norris, y dexás de venir molta gent, principalment els ciutadans de Palma que hey solen toparhí.

A la plassa del bestiar hey havia dos porchs fenomenals pe'ls seu gréix, guapesa y grossari. Se feya impossible porerlos veure, tant de badochs tengueren qu' els enrevoltaren tot el dia.

Un pesá trenta dues roves y vint-i-tres lliures, y s'altre vint-i-vuit en devuit, foren venuts a 15 pessetas la rova.

Ja n'hi traurán de botiferrons y such d'esgrella.

Hem sentit motetjar que a principis de l' any qui vé han de venir a viure a Inca dues companyies d' infantería; y que ja tenen el lloch ahon han de fer el corté, qu' es a l' edifici qu'era fábrica de texits d' en Mas, carrer de Ponent.

Ses atletes qu' anaven de soldats, tornarán flocar.

Ahí feren públich, que s'havia uberta sa cobransa des quart trimestre de sa contribució territorial.

Avuy celebre la seva festa el Círcol d'Obrers Católichs d'Inca, en la Parroquia, en obsequi a la sagrada familia. Predica Mossen Joan Quetgles y se canta una missa de *La Bordese* per aficionats.

Demá dilluns a les nou del matí a la casa de la vila, empel·larán sa pigota gratis a n'els infants y a tothom que ho vulga.

Publicacions rebudes

El núm. 754 de la revista agrícola *L'Art del Pagés* amb treballs den A. N. de Conto, Joseph Adroher y Guyto, J. Maspons y Camarasa, Emili Pascual y Amigó y altres.

El núm. 669 de *El Labriego*, revista d'agricultura y d'interesos locals, qu'es publica a Villafranca del Panadés, com els nombres passats du un important sumari.

Els núms. 98 y 14 dels setmanaris catalanistes *Cu-Cut!* y *Barretina*.

Bolletí comercial

Mercat d'Inca.

Preus que retgiren a n'aquesta ciutat dijous passat:

	Pessetes
Bassó (es quintá)	a 70'00
Xexa (sa cortera)	a 16'50
Blat id.	a 16'00
Ordi id.	a 10'75
Sivada id.	a 8'75
Id. forastera id.	a 7'00
Blat de les Indies. id.	a 15'00
Faves cuitores id.	a 18'00
Id. ordinari veyes id.	a 16'50
Mongetes (confit) id.	a 40'00
Id. blanques id.	a 30'00
Fasols id.	a 30'00
Ciurons id.	a 22'00
Gallines (sa terça)	a 1'00
Galls id.	a 0'75
Conís id.	a 0'37
Ous (sa dotzena)	a 1'50
Patates (es quintá)	a 3'50
Safrá (s' unza)	a 3'50
Figues seques (es quintá)	10 a 25'00
Olives (sa barsella) de	1'25 a 2'00
Porchs grassos (s'ar-ova)	11 a 13 '00

CORRESPONDENCIA LITERARIA

Un Músich de l' Arrabal. Lo vostro no hi cap fins a s'altre nombre.

Tofol. Haven hagut de retoca un poch, y encare hi ha parts que va roqué. L'idea nos agrada, L' aprofitarem

Corrensos. Vostra poesia estant original que no li veim sa punta per lloch. Si la volen veure en lletres de motlo heureu d'esperar un molt, perque anirá a n'el número 100.

OSSOS Y LLEPADURES

Dialech en es Registre Civil de X:

—Veng a donar part de sa mort de ma sogra.

—¿A quina hora ha mort?

—Encare no's morta; pero es metje m' ha promés que morirá dins dues hores.

Un mestre d' escola diu, amb tò de despreci, a un de sos dexebles:

—Estás més gras que instr uit.

Y s' atlot li respon d' aquest modo.

—Te rahó; pero axò passa perque qui me dona menjar es mon pare, y qui m' instrueix es vosté.

Una familia va a visitarne un 'altre. Troban tancada sa porta y ja m'agafan sa baula y tup, tup... ningú contesta. Tornan tocar; ni per aquestes. Des cap d' un rato repiquei sa porta per tercera vegada. Llevors surt sa criada y diu abans qu' els visitants obrin sa boca:

—Dispensin; no he ubert ses altres vegades qu' han tocat perque no ho havia sentit.

SOLUCIONS ALS DERRERS OSSOS

A l'Endevinaya popular.—Una figa de moro.

A la Fuga de consonants.—Es la cansò pollensina que diu; axis:

Diümenge es la fira,
dilluns el firó,
dimars es la bona,
y dimecres la milló.

SE VEN una màquina de moldre acompañada del seu corresponent sens fi per serrar y també sa casa aquí ahont esta enclavada, ab un gran y espanyos corral, ab dos pous forts. Per mes senyes dirigiuvos á ca madò Francisca Grau y Llompert, carreres Call n.º 10 INCA.

Es Ca d' Inca

S' en venen números solts y s' admeten suscripcions: INCA S. Francesch 23. PALMA. Llibrería de Felip Guasp, *Morey 6.* MANACOR. Papelería de Bartomeu Rosselló, *C. de Palma.*

ROMANA GROSSA, fá bastant de temps una, si es qui la té la vol tornar ha n'el seu amo, pot ferhó y li darán qualque cosa de trópis.

Informarán a n'aquesta Imprenta.